Nuklear brint

Vi lever i en tid, hvor alle vil være grønne – evt. i variationer som CO_2-neutral eller bæredygtig.

Nu er det at være grøn ikke noget helt entydigt, hvilket jo giver rum for fortolkning. Er det blot et spørgsmål om definition? Tja, fra forbrugerombudsmandens stol bliver den tanke afvist. Herfra har man travlt med de mange aktører, der forsøger at fremstille sig selv som grønne på en ikke altid lige klar baggrund – også kaldet *green washing*. Forbrugerombudsmanden ser mange grønne udsagn som oplysninger om faktiske forhold, der skal kunne dokumenteres efter markedsføringslovens § 13 for ikke at være vildledende. Og her lægges der efter vejledningen vægt på, at det underbygges af livscyklusvurdering og uafhængige instanser med anerkendt faglig kompetence. Og dette er svært at leve op til.

Måske er det blot en beslutning, hvad vi nu kalder grønt. Et eksempel kunne være brint; en gas, der i stigende grad bliver markedsført som en af fremtidens energibærere. Som tidligere beskrevet på denne blog betegnes brint kun som grøn, hvis elektriciteten til elektrolysen kommer fra vedvarende energikilder, som f.eks. vindmøller eller solceller. Definitionen er noget, som man i regi af EU har bøvlet en del med – primært for at undgå, at elektrolyseværkerne blot køber oprindelsescertifikater fra eksisterende vedvarende energi (VE)-anlæg (f.eks. vindkraft, solceller, biomasse og biogas) og ad den vej postulerer kun at bruge vedvarende energi. I stedet kræver EU, at der skal etableres ny VE-kapacitet, for at brinten kan betegnes som grøn (på engelsk betegnet som *the additionality rule*). Dette forventes at ske ved en såkaldt delegeret retsakt udstedt af EU-Kommissionen med hjemmel i VE II-direktivets artikel 35, jf. artikel 27(3). I det udkast, som man kan finde på internettet, synes additionalitetskravet dog at være udvandet med en betydelig overgangsordning. Man kan imidlertid læse på internetmediet EURACTIV, at udkastet til de kommende regler faldt på plads fredag den 10. februar 2023. Udkastet er tilgængeligt på EU-Kommissionens hjemmeside.

Særlig interessant var en sejr for franske lobbyister, der åbner mulighed for, at brint produceret på elektricitet fra kernekraftværker også kan falde ind under betegnelsen vedvarende energikilde, når der er tale om produktion af brint. Reelt set undlader man derved i relation til produktion af brint at skelne mellem egentlig vedvarende energi og andre kilder med et lavt CO_2-aftryk.

Muligheden opstår via en særlig undtagelsesbestemmelse, hvor elektricitet fra budzoner, hvor den gennemsnitlige kulstofintensitet af elproduktionen er lavere end 18 gram CO_2-ækvivalent pr. MJ (svarende til ca. 65 gram CO_2-ækvivalent pr. kwh), slipper for additionalitetskravet. Dette krav lever p.t. to EU-lande op til, nemlig Frankrig og Sverige, der begge huser kernekraftværker. Om de to lande så bliver storproducenter af nukleargrøn* brint, må tiden vise. Til brug af undtagelsesbestemmelsen er der dog også et vilkår om indkøb af VE-elektricitet svarende til mindst den mængde elektricitet, der omfattes af undtagelsesbestemmelsen. Så forskellen bliver måske ikke så stor.

Man kan mene om kernekraft, hvad man vil, men de, der tror på brint som en fremtidig (og grøn) energibærer, kan glæde sig over, at det med denne afklaring nok bliver lettere at lokke investorer til brintsektoren.

* *Nukleargrøn* er forfatterens egen betegnelse. I det særlige "brintfarvespektrum", der synes under konstant udvikling, har den kernekraftbaserede brint allerede fået betegnelsen pink.

Af professor Bent Ole Gram Mortensen